

MARIA PALAU
ENTREVISTA DIARI EL PUNT-AVUI
Novembre 2018

Expliqui'ns l'origen d'aquesta obra, 'El far-lo del poder (joder, morder)', que vostè s'ha negat que exposi el Reina Sofía per celebrar els 40 anys de la Constitució.

La vaig fer el 1974 per a un cicle d'exposicions de l'Acadèmia de Belles Arts de Sabadell. Vaig omplir una sala amb deixalles domèstiques. Al mig d'aquest tou de merda, quatre soques d'arbre amb quatre destrals enormes. I al mig de tot, un tamboret alt amb un projector de diapositives amb les paraules poder, joder, morder, rodant sobre parets negres.

Era el primer cop que s'utilitzava un projector de diapositives en una obra d'art? No ho sé. Quan fèiem reunions amb els amics a casa, projectàvem fotos de Franco, de símbols feixistes i de càrregues policials als edificis de davant. Era un projector amb un zoom potentíssim. Podia introduir les imatges per les finestres dels pisos o per tota la façana a gran format. Franco encara vivia. I, és clar, la gent s'espantava. Però això va ser només un divertiment.

Tornem a l'obra del 1974. Ningú es va queixar?

Van tancar l'exposició al cap d'uns dies. Deien que era insalubre, que el museu feia pudor... i era veritat. Però és que, a més, en paral·lel, havia de fer una acció que consistia a quedar-me despullat a la nit al mig del carrer amb manilles i sedat. M'ho van prohibir.

Sedat de veritat.

És clar, dona! En aquells temps tot era real, és ara que vivim en la postveritat i que tot és una simulació.

I arribem a la famosa carta d'invitació que rep del Reina Sofía. I a la contundent resposta que vostè dóna al seu director.

M'hi he negat fonamentalment per motius ideològics. Volien exposar-la al Senat, el lloc on es va perpetrar el 155. Però és que també em revela que el sistema vulgui absorbir les obres que li van en contra, cosa habitual. Què fa el sistema per sobreviure? Introduir la dissidència al cor mateix de l'Estat per buidar-la de contingut i blanquejar-la. Pretenen dir: "mira totes les coses lletges que passaven abans d'aquesta Constitució tan bonica que tenim". I no: passaven i passen. Gran part de la Constitució és una estafa. La mateixa carta la va rebre la Susana Solano, que també els hi ha dit que no. Si la cito és perquè m'ha donat permís per fer-ho. I l'Eulàlia Grau el mateix. Serà curiós veure qui col·labora.

No el veig exposant en aquest museu.

Mai he treballat pel currículum. Però encara hi ha coses que trobo més al·lucinants. Després de difondre la meva carta, em va trucar un munt de gent per dir-me: oblida't de vendre una obra més a Madrid. Afortunadament el mercat és molt variat.

I al Macba, té esperances d'exposar-hi?

Amb Bartomeu Marí teníem un projecte molt avançat que va descartar a l'últim moment. L'actual director, Ferran Barenblit, va estar uns vint minuts al meu estudi. Va marxar precipitadament.

Per què el món de l'art no s'aixeca en massa contra la manca de llibertats a l'Estat espanyol?

El món de l'art no és especial. Com no ho és el de la medicina, el dels funcionaris o el dels cambrers. Tots els col·lectius segueixen les lleis de submissió a l'amo. Som una societat d'obedients i la dissidència és mínima. Quan l'amo et crida, poca gent s'hi enfronta per por a perdre el poc o molt que tenim.

Però no presumim de tenir un art polític molt potent?

En temps de la transició, sí. Als anys setanta no hi havia aquesta docilitat que hi ha actualment en el món de l'art postmodern. A extramurs fa massa fred. Si vols ser un artista acadèmic no pots traspasar uns determinats límits imposats i que són invisibles. Tot és molt descafeïnat, per no molestar l'amo. Et parlo de l'art que veiem, el de consens, el dels museus i el de les galeries, però això no vol dir que amagat dins d'aquesta o d'aquella casa hi hagi algú desconegut que, des de fora del sistema, estigui fent alguna cosa que admirarem d'aquí a vint anys.

Les polítiques culturals, i ara parlo de les catalanes, no han afavorit precisament que emergeixi un art i un pensament amb esperit crític.

Estem orfes. A Barcelona l'han buidat de contingut. És una marca de cartó pedra. Jo desitjo una societat del coneixement, però real. I que la cultura i la investigació ocupin el primer lloc d'objectius. Ni els polítics, ni els economistes, ni el deep state. Amb el món de la cultura en primer pla es podria desquadrar aquesta gran onada conservadora que ens envaeix. El problema és que els nostres governants no s'ho creuen: fa dos anys vaig oferir a la Generalitat una pintura per renovar visualment el Parlament. Encara espero resposta. I el mateix amb el MNAC.

Entrevista publicada al diari El Punt-Avui de Barcelona el 28 de Novembre de 2018.